

آداب افطار کردن از دیدگاه پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع)

پیامبر (ص) می فرمایند: مردم، تا وقتی که زود افطار می کنند در نیکی اند.

پیامبر (ص) می فرمایند: مردم، تا وقتی که زود افطار می کنند در نیکی اند. به گزارش باشگاه خبرنگاران؛ پیامبر(ص) و ائمه معصومین(ع) در باب افطار آدابی را بیان فرموده اند که در زیر به آنها اشاره شده است.

*به تأخیر نینداختن افطار

- قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا يزال الناس بخير ما عجلوا الفطر - مردم، تا وقتی که زود افطار می کنند، در نیکی اند.

- قال رسول الله صلى الله عليه وآله: عجلوا الإفطار و أجزوا السحور افطاری را زود بخورید و سحری را به تأخیر اندازید.

- قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من فقه الرجل في دينه تعجيل فطره و تأخير سحوره از دین شناسی(فرد)، زود افطاری خوردن و تأخیر در سحری خوردن است.

* اول نماز، بعد افطار

تهذيب الأحكام عن زرارة و فضيل عن الإمام الباقر عليه السلام: «في رمضان تَصَلَّى ثُمَّ تَفْطِرُ، إِلَّا أَنْ تَكُونَ مَعَ قَوْمٍ يَنْتَظِرُونَ الإفطارَ، فَإِنْ كُنْتَ مَعَهُمْ فَلَا تُخَالِفْ عَلَيْهِمْ وَأَفْطِرْ ثُمَّ صَلِّ، وَ إِنْ قَابِدًا بِالصَّلَاةِ.»

قلت: و لِمَ ذَلِكَ؟ قال: «لأنَّهُ قَدْ حَضَرَكَ فِرْصَانُ الإفطارِ وَالصَّلَاةِ، قَابِدًا بِأَفْضَلِهِمَا، وَ أَفْضَلُهُمَا الصَّلَاةُ.»

ثُمَّ قَالَ: «تَصَلَّى وَ أَنْتَ صَائِمٌ فَتُكْتَبُ صَلَاتُكَ تِلْكَ فَتُخْتَمَ بِالصَّوْمِ، أَحَبُّ إِلَيَّ.»

از امام باقر علیه السلام روایت شده است: «در (ماه) رمضان نماز می خوانی و سپس افطار می کنی، مگر آن که با گروهی باشی که منتظر افطارند.

اگر با آنان بودی، بر خلاف آنان عمل نکن؛ افطار کن و سپس نماز بخوان، وگرنه اول، نماز بخوان.» گفتیم: برای چه؟

فرمود: «برای آن که دو واجب برایت پیش آمده است: افطار و نماز. اول به آن بپرداز که برتر است و نماز، برترین آن دو است.»

سپس فرمود: «نماز می خوانی، در حالی که روزه ای. پس، آن نماز را با روزه به پایان برده می شود. این نزد من، محبوب تر است.»

- قال الإمام الباقر عليه السلام: تُقَدِّمُ الصَّلَاةَ عَلَى الإفطارِ، إِلَّا أَنْ تَكُونَ مَعَ قَوْمٍ يَبْتَغُونَ بِالإفطارِ فَلَا تُخَالِفْ عَلَيْهِمْ وَأَفْطِرْ مَعَهُمْ، وَ إِنْ قَابِدًا بِالصَّلَاةِ؛ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ مِنَ الإفطارِ، وَ تُكْتَبُ صَلَاتُكَ وَ أَنْتَ صَائِمٌ أَحَبُّ إِلَيَّ.؛ نماز را بر افطار مقدم می داری، مگر آن که با گروهی باشی که اول، افطار می کنند. پس با آنان مخالفت نکن و با ایشان افطار کن، وگرنه اول، نماز بخوان؛ چرا که بهتر از افطار است و نماز با حالت روزه

نوشته می شود و این نزد من، محبوب تر است.

- قال الإمام الصادق عليه السلام: يُسْتَحَبُّ لِلصَّائِمِ - إِنْ قَوَّى عَلَى ذَلِكَ - أَنْ يُصَلِّيَ قَبْلَ أَنْ يُفْطِرَ - برای روزه دار، مستحب است که اگر توان داشته باشد، پیش از افطار، نماز بخواند.

امام باقر علیه السلام فرمود: «برای آن که دو واجب برایت پیش آمده است: افطار و نماز. اول به آن بپرداز که برتر است و نماز، برترین آن دو است.»

سپس فرمود: «نماز می خوانی، در حالی که روزه ای. پس، آن نماز را با روزه به پایان برده می شود. این نزد من، محبوب تر است.»

- عيون أخبار الرضا عليه السلام عن رجاء بن أبي الضحاک - فِي وَصْفِ صَوْمِ الإمام الرضا عليه السلام - كَانَ - إِذَا أَقَامَ فِي بَلَدٍ عَشْرَةَ أَيَّامٍ - صَائِمًا لَا يُفْطِرُ، فَإِذَا جَنَّ اللَّيْلُ بَدَأَ بِالصَّلَاةِ قَبْلَ الإفطارِ؛ عيون أخبار الرضا عليه السلام به نقل از رجاء بن ابی ضحاک، در توصیف

روزه امام رضا (ع) نقل می‌کند: هر گاه در شهری ده روز می‌ماند، روزه بود و افطار نمی‌کرد. پس چون شب فرا می‌رسید، اول پیش از افطار، نماز می‌خواند.
- و قد رُويَ أيضا في ذلكَ أَتَكَ إِذَا كُنْتَ تَتِمُّكَ مِنَ الصَّلَاةِ وَتَعْقِلُهَا وَتَأْتِي بِهَا عَلَى حُدُودِهَا قَبْلَ أَنْ تُفْطِرَ، فَأَلْفَضَلُ أَنْ تُصَلِّيَ قَبْلَ الْإِفْطَارِ، ... ؛

روایت شده که: هر گاه می‌توانستی نماز را آگاهانه و با همه حدود و آدابش، پیش از آن که افطار کنی، بخوانی، بهتر آن است که قبل از افطار کردن،

نماز بخوانی؛ و اگر از کسانی بودی که دلت پیش افطار کردن بود و میل تو، تو را از نماز مشغول می‌کرد، اول، افطار کن تا وسوسه نفس ملامتگر از تو برهد، جز این که شرط است که پرداختن به افطار پیش از نماز، سبب نشود که وقت نماز بگذرد.

*صدقه دادن

- قال الإمام الرضا عليه السلام: مَنْ تَصَدَّقَ وَقْتُ إِفْطَارِهِ عَلَى مِسْكِينٍ بِرَغِيفٍ، عَقَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ، وَ كَتَبَ لَهُ ثَوَابَ عِتْقِ رَقَبَةٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ ؛

هر کس پیش از افطار کردن، گردهای نان به بینوائی صدقه دهد، خداوند، گناهش را می‌آمرزد و برای او ثواب آزاد کردن بندهای از فرزندان اسماعیل را می‌نویسد.

- قال الإمام الصادق عليه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذَا كَانَ الْيَوْمَ الَّذِي يَصُومُ فِيهِ أَمَرَ بِشَاةٍ فَنُذِّحَ وَ تُقَطَّعُ أَعْضَاءُ وَ تُطَبِّحُ، فَإِذَا كَانَ عِنْدَ الْمَسَاءِ أَكْبَبَ عَلَى الْقُدُورِ حَتَّى يَجِدَ رِيحَ الْمَرْقِ وَ هُوَ صَائِمٌ، ثُمَّ يَقُولُ: «هَاتُوا الْقِصَاعَ، إِغْرِفُوا لَالِ قُلَانِ وَاعْرِفُوا لَالِ قُلَانِ»، ثُمَّ يُؤْتِي بِخُبْزٍ وَ تَمَرٍ فَيَكُونُ ذَلِكَ عِشَاءً، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ؛ امام صادق عليه السلام فرمود: که امام سجّاد عليه السلام هر روز که روزه می‌گرفت، دستور می‌داد که گوسفندی ذبح شود و قطعه قطعه و پخته گردد. عصر که می‌شد، بر روی دیگ‌ها خم می‌شد تا بوی آب گوشت را در حال روزه احساس کند. سپس می‌فرمود: «ظَرْفَهَا رَا بِيَاوَرِيدَ. برای فلان خانواده بریزید. برای فلان خانواده بریزید...». سپس نان و خرماي خشك می‌آوردند و غذایش همان بود. درود خدا بر او و پدرانش باد!

*قرائت سوره مبارکه قدر

- قال الإمام زين العابدين عليه السلام: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» عِنْدَ فُطُورِهِ وَ عِنْدَ سَحُورِهِ، كَانَ فِيمَا بَيْنَهُمَا كَالْمُنْشَخِطِ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى ؛ هر کس هنگام افطاری و سحری خوردن، سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» بخواند، میان آن دو (وقت) همچون کسی خواهد بود که در راه خدا به خون خویش آغشته است.

*دعا کردن

- قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِلصَّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لِدَعْوَةٍ مَا تُرَدُّ؛ برای روزه‌دار، هنگام افطارش، يك دعای مستجاب است.

- قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِكُلِّ صَائِمٍ دَعْوَةً، فَإِذَا هُوَ أَرَادَ أَنْ يُفْطِرَ فَلْيَقُلْ عِنْدَ أَوَّلِ لُقْمَةٍ:

يا واسعَ المغفرة اغفر لي هر روزه‌داری، يك دعا (ی مستجاب) دارد. پس هر گاه خواست افطار کند، هنگام اولین لقمه بگوید: «يا واسعَ المغفرة اغفر لي» که آمرزش گسترده است! مرا بیامرز!